

ТЕНІС

**Анотований трьома мовами бібліографічний
показчик авторефератів дисертацій
галузі фізичної культури та спорту**

Укладач Ірина Свістельник

УДК 796.342:016
ББК 75.577:91.9
Т 33

*Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”
Започаткована 2009 року*

Теніс : анот. трьома мовами бібліогр. покажч. автореф. дис. галузі фіз. культури та спорту / уклад. Ірина Свістельник. – Л. : [б. в.], 2015. – 18 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 2).

У бібліографічному покажчику подано відомості про автореферати дисертацій з тенісу, що зберігаються у фондах бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури. Стиль та мова збережені в авторських варіантах. Бібліографічні описи складено відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 „Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання” та ДСТУ 3582–97 „Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”.

Покажчик призначений для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів ВНЗ фізкультурного профілю, факультетів фізичного виховання педагогічних ВНЗ та всіх, хто здійснює наукові дослідження в галузі фізичної культури і спорту.

© Свістельник І., 2015

ТЕНІС

Автореферати дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук:

1. Аль Халик Махмуд.

Направленность и содержание физической подготовки теннисистов в группах начального обучения ДЮСШ : автореф. дис. ... канд. наук по физ. воспитанию и спорту : [спец.] 24.00.01 „Олимпийский и профессиональный спорт” / Аль Халик Махмуд ; Укр. гос. ун-т физ. воспитания и спорта. – К., 1997. – 24 с.

Аннотація. Виявлен комплекс найбільш значимих і інформативних параметрів для ігрової діяльності тенісистів; розроблено зміст фізичної підготовки юних спортсменів; складені модельні характеристики параметрів різних сторін фізичної підготовленості тенісистів другого і третього року навчання.

Ключевые слова: физическая подготовка, теннисисты, группы начального обучения.

Анотація. Виявлений комплекс найбільш значущих і інформативних параметрів для ігрової діяльності тенісистів; розроблений зміст фізичної підготовки юних спортсменів; складені модельні характеристики параметрів різних сторін фізичної підготовленості тенісистів другого і третього року вчення.

Ключові слова: фізична підготовка, тенісисти, групи початкового вчення.

Annotation. The complex of the most meaningful and informing parameters is exposed for playing activity of tennis players; maintenance of physical preparation of young sportsmen is developed; model descriptions of parameters of different sides of physical preparedness of tennis players of the second and third year of teaching are made.

Key words: physical preparation, tennis players, groups of the elementary training.

2. Бабаева И. Д.

Оценка состояния юных теннисистов по целевой точности ударов в разных условиях : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Бабаева Инна Давидовна ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 22 с.

Аннотація. Вперше пропонується показателі контролю стану юних тенісистів, що характеризують здатність точно відображати швидко летючі м'ячі.

Ключевые слова: юные теннисисты, точность ударов, способности.

Анотація. Уперше запропоновані показники контролю стану юних тенісистів, що характеризують здібність точно відбивати швидко летючі м'ячі.

Ключові слова: юні тенісисти, точність ударів, здібності.

Annotation. Control indexes are first offered the states of young tennis players, characterizing ability exactly to reflect quickly flying balls.

Key words: young tennis players, exactness of shots, capabilities.

3. Бабій В. Г.

Використання засобів тенісу у підвищенні фізичного стану хлопчиків і дівчаток 12–14 років : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Бабій Вікторія Григорівна ; Дніпроп. держ. ін-т фіз. культури і спорту. – Д., 2011. – 20 с.

Анотація. Уперше експериментально обгрунтовано зміст і методику проведення уроків з фізичної культури для дітей середнього шкільного віку з використанням засобів тенісу, спрямованих на підвищення рівня їх фізичного стану (запропоновано розподіл годин за чвертями навчального року, засоби спеціальної технічної, загальної фізичної, теоретичної підготовки; комплекси фізичних вправ для розвитку основних рухових якостей та з технічної підготовки; розроблено чотири модулі занять тенісом на уроках з фізичної культури протягом навчального року для школярів 7-го класу відповідно до вимог нової програми з фізичної культури для 5–9 класів та з урахуванням положень Міжнародної програми навчання тенісу; вперше встановлено особливості зміни фізичної підготовленості, фізичної працездатності, функціонального стану кардіореспіраторної системи і рівня фізичного здоров'я дітей середнього шкільного віку під впливом занять з фізичної культури з використанням засобів тенісу.

Ключові слова: процес фізичного виховання, хлопчики і дівчата 12–14 років, уроки з фізичної культури, теніс, фізична підготовленість, фізична працездатність, функціональний стан, кардіореспіраторна система, фізичне здоров'я.

Анотація. Диссертация посвящена разработке и оценке эффективности экспериментальной методики проведения уроков физической культуры с использованием средств тенниса для детей среднего школьного возраста. Целью исследования стало научное обоснование содержания уроков по физической культуре школьников 13 лет с использованием средств тенниса для повышения уровня их физического состояния.

Ключевые слова: процесс физического воспитания, мальчики и девочки 12–14 лет, уроки физической культуры, теннис, физическая подготовленность, функциональное состояние, кардиореспираторная система, физическое здоровье.

Annotation. The Dissertation is devoted to the estimation of efficiency of the experimental methods of physical culture lessons conducting for pupils of secondary school age with the use of tennis. The purpose of work is to ground the

content and methods of physical culture lessons conducting for schoolchildren aged 13 years old with the use of tennis means to increase the level of their physical fitness. The author method of physical culture lessons conducting for boys and girls of 13 years with the use of tennis means is developed in dissertation, which promotes the essential improvement of levels of their physical preparedness, physical capacity, functional state of the cardiorespiratory system and physical health. Scientific knowledge about the changes of general bodily condition of middle school aged children in the process of physical education is complemented. The paper extends the theoretical data on the estimation of physical preparedness, functional state and physical health of middle school aged children during the school year on the basis of the use of the modern computer programs "SHVSM", "SHVSM-integral" and "OBERIG".

Key words: process of physical education, boys and girls aged 12–14 years, physical culture lessons, tennis, physical preparedness, physical capacity, functional state, cardiorespiratory system, physical health.

4. Борисова О. В.

Формування системи тенісу в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Борисова Ольга Володимирівна ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2000. – 19 с.

Анотація. Уперше визначено об’єктивні передумови виникнення і розвитку одного з напрямків спорту, що формується, – професійного тенісу в Україні; теоретично обґрунтовано необхідність і можливість розвитку професійного тенісу в Україні; розроблено наукові основи формування системи професійного тенісу.

Ключові слова: соціальна система спорту, професійний спорт, спортивно-комерційний вид діяльності, система тенісу, професійний теніс, тенісист-професіонал.

Анотація. Впервые определены объективные предпосылки возникновения и развития профессионального тенниса в Украине. Теоретически обоснована необходимость и возможность развития профессионального тенниса в Украине. Автором предложен комплекс мероприятий, направленных на формирование системы тенниса в Украине, в т. ч. системы профессионального тенниса, а также представлена модель функционирования системы профессионального тенниса в Украине.

Ключевые слова: социальная система спорта, профессиональный спорт, спортивно-коммерческий вид деятельности, система тенниса, профессиональный теннис, теннисист-профессионал.

Annotation. The research was dedicated problem of study of tennis system in the world, in Ukraine and elaboration of science principles for forming this system in our country with accounting totality for social-economic and legal relation. In this work, history of development of tennis, including it professional direction, was research; tennis belonging to professional sport and importance of professional tennis in tennis system in the world was grounded; peculiarities of

function of professional tennis system in the international and national level where reveal. Condition of forming, development and peculiarities of function of tennis system in Ukraine were analyzed. The author grounded the objectivization of process of forming of professional tennis system in Ukraine and defined main perspectives of it development. The work contains recommendation to forming of tennis system in Ukraine, including professional tennis system and model of function of professional tennis system in Ukraine.

Key word: social sport system, professional sport, sport-commercial aspect of activity, tennis system, professional tennis, professional tennis-player.

5. **Верхошанская Н. Ю.**

Скоростно-силовая подготовка теннисистов применительно к игровым передвижениям : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Верхошанская Наталья Юрьевна ; ГЦОЛИФК. – М., 1986. – 22 с.

Аннотация. Впервые изучены особенности игровых теннисных передвижений и выявлена связь между специфическими особенностями, определяющими скорость игровых передвижений, и уровнем скоростно-силовой подготовленности теннисистов высокой квалификации. Доказана эффективность конкретной методики специализированной силовой подготовки, направленной на совершенствование скоростных способностей теннисистов, и сформулированы ее принципиальные научно-методические положения.

Ключевые слова: скоростно-силовая подготовка, теннисисты, игровые передвижения.

Анотація. Уперше вивчені особливості ігрових тенісних пересувань і виявлений зв'язок між специфічними особливостями, що визначають швидкість ігрових пересувань, і рівнем швидкісно-силової підготовленості тенісистів високої кваліфікації. Доведена ефективність конкретної методики спеціалізованої силової підготовки, направленої на вдосконалення швидкісних здібностей тенісистів, і сформульовані її принципи науково-методичні положення.

Ключові слова: швидкісно-силова підготовка, тенісисти, ігрові пересування.

Annotation. The features of playing tennis movements are first studied and connection is exposed between specific features, determining speed of playing movements, and level of speed-power preparedness of tennis players of high qualification. Efficiency of concrete method of the specialized power preparation, directed on perfection of speed capabilities of tennis players is well-proven, and its of principle scientific-methodical positions are formulated.

Key words: speed-power preparation, tennis players, playing movements.

6. **Всеволодов И. В.**

Экспериментальное обоснование системы педагогического контроля скоростно-силовой подготовленности теннисистов : автореф. дис. ... канд.

пед. наук : [спец.] 735 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / И. В. Всеволодов ; ГЦОЛИФК. – М., 1969. – 17 с.

Аннотация. Изучены отдельные аспекты двигательных возможностей спортсменов и создана система объективного педагогического контроля за развитием у них скоростно-силовых качеств.

Ключевые слова: педагогический контроль, скоростно-силовая подготовка, теннисисты.

Анотація. Вивчені окремі аспекти рухових можливостей спортсменів і створена система об'єктивного педагогічного контролю за розвитком у них швидкісно-силових якостей.

Ключові слова: педагогічний контроль, швидкісно-силова підготовка, тенісисти.

Annotation. The separate aspects of motive possibilities of sportsmen are studied and the objective pedagogical checking system is created after development for them of speed-power qualities.

Key words: pedagogical control, speed-power preparation, tennis players.

7. Едловска-Цынке Г.

Спортивная ориентация и отбор юных теннисистов ПНР с использованием морфологических критериев : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Едловска-Цынке Гражина ; ГЦОЛИФК. – М., 1989. – 22 с.

Аннотация. Впервые представлены данные о взаимосвязи стиля игры, эффективности отдельных игровых действий с физической подготовленностью и антропометрическим статусом теннисистов высокой квалификации.

Ключевые слова: спортивная ориентация, теннисисты, игровые действия.

Анотація. Уперше представлені дані про взаємозв'язок стилю гри, ефективність окремих ігрових дій з фізичною підготовленістю і антропометричним статусом тенісистів високої кваліфікації.

Ключові слова: спортивна орієнтація, тенісисти, ігрові дії.

Annotation. Information is first presented about intercommunication of style of game, efficiency of separate playing actions with physical preparedness and anthropometric status of tennis players of high qualification.

Key words: sporting orientation, tennis players, playing actions.

8. Ємішанова Ю. О.

Стильова саморегуляція психічних станів кваліфікованих тенісистів : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Ємішанова Юлія Олексіївна ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2007. – 21 с.

Анотація. Уперше виявлені особливості стильової саморегуляції тенісистами різних психічних станів як складової психологічної підготовки на різних етапах спортивного удосконалювання. Уперше виділені психічні

стани і їхні типові прояви, яким піддані тенісисти під час спортивної діяльності (тривожність, напруженість, стрес, зосередженість, хвилювання, психічна втома, зібраність, активність, мобілізація, неуважність, паніка, злість, моногонія, розгубленість, спокій, порушення, страх, упевненість, фрустрація). Встановлено особистісні якості тенісистів (самооцінка, особистісна та реактивна тривожність, локалізація контролю, мотиваційна сфера тощо), які складають підґрунтя стильової саморегуляції й зумовлюють характер протікання психічних станів.

Ключові слова: стильова саморегуляція, психічний стан, спортсмен-тенісист, змагальна діяльність.

Аннотація. Установлены личные качества теннисистов, которые составляют основу стилевой саморегуляции и определяют характер психических состояний на результативность соревновательной деятельности.

Ключевые слова: стилевая саморегуляция, психическое состояние, спортсмен-теннисист, соревновательная деятельность.

Annotation. The subject of the thesis is the problem of individualization of psychological preparation of trained tennis players by investigating the impact of style self-regulation of mental states upon effectiveness of competitive activity. By an experimental way it was defined that evidence of indices for style self-regulation of tennis players can be represented as follows: within the competitive period the closeness of interrelation between the indices of style self-regulation and those reflecting mental state of athletes - tennis players is increasing. Peculiar features of style self-regulation are significantly interrelated with such manifestations of tennis players' mental state as Shiposh vegetative coefficient, total deviation from autogenic standard, stability of self-regulation, mental fatigue, working efficiency, complex evaluation adaptation coefficient, demonstration of memory properties, as well as with data of athletes' self-reports on their condition in various periods of playing activity. Practical recommendations on structure and realization of psychological preparation of trained tennis players taking into account revealed, most significant, psychological factors, which provide efficacy of style self-regulation for mental states and, accordingly, efficacy of competitive activity of trained tennis players on different stages of sports improvement.

Key words: style self-regulation, mental condition, athlete - tennis player, competitive activity.

9. Зюзь В. М.

Вдосконалення цільової точності та змісту навчально-тренувального процесу спортсменів-тенісистів 8–14 років : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Зюзь Володимир Миколайович ; Харк. держ. акад. фіз. культури. – Х., 2011. – 20 с.

Анотація. Уперше розроблено тренувальну структуру навчання та удосконалення техніко-тактичної майстерності спортсменів з настільного тенісу на етапах попередньої базової (8–10 років) та спеціалізованої базової (10–14 років) підготовки на основі використання спеціалізованого

навчального тренажера для підвищення цільової точності ударів (патент № 40826); розроблено блочну структуру навчально-тренувального процесу спортсменів 8–14 років у настільному тенісі, яка враховує навчання в загальноосвітній школі; розроблено методiku вдосконалення техніко-тактичної майстерності спортсменів у настільному тенісі, яка дозволяє підвищити цільову точність дій спортсменів при застосуванні спеціалізованого тренажера зі змінною довжиною ігрового поля протягом 8–10 навчально-тренувальних занять.

Ключові слова: настільний теніс, цільова точність, попередня та спеціалізована підготовки, технічна та тактична підготовки.

Аннотація. В диссертации анализируются исследования, изложенные в научных публикациях относительно современного состояния подготовки спортсменов. Полученные в процессе анкетирования данные позволили определить требования к учебно-тренировочному процессу, морфофункциональным особенностям организма теннисиста. Разработано и спроектировано содержание учебно-тренировочного процесса на этапах: «Предварительной базовой подготовки спортсменов 8–10 лет»; «Специализированной базовой подготовки спортсменов 10–14 лет»: 1 часть - техническая подготовка 10–12 лет; 2 часть – технико-тактическая подготовка 12–14 лет. Разработан дидактический проект на основе построения блочной системы годичного учебно-тренировочного процесса в настольном теннисе с учетом образовательной деятельности средней школы, определены оптимальные объемы и интенсивность тренировочной нагрузки для юных спортсменов на этих этапах по принципу общефизической подготовки. Дано обоснование средств и методов тренировки, основных критериев достижения цели, организаций учебно-тренировочного процесса спортсменов. Многолетняя подготовка в настольном теннисе должна строиться с учетом возрастных особенностей, темпом роста и развития подростков и их возможностей на каждом возрастном этапе.

Ключевые слова: настольный теннис, целевая точность, предварительная и специализированная подготовки, техническая и тактическая подготовки.

Annotation. In dissertation the results of research of problem of forming of variant skill are analyzed for young sportsmen in table tennis as a ponderable index of the functional state of sportsmen – tennis players of the different age-related groups on the different stages of long-term preparation; it is educed that the use of trainer with the change of length of working area of table is the formative factor of optimization of having a special purpose exactness of studies and perfection of technical actions. The worked out structure of sectional construction of annual educational-training process is in table tennis taking into account educational activity of general school, optimal volumes and intensity of the training loading are certain for young sportsmen on the stages of preliminary-base, it is specialized-base preparation in table tennis. Realizable researches consist in development of theoretical, and methodical bases of perfection and studies technicians of table tennis, conducted previous and basic pedagogical experiment, in teaching of the

functional state, Special physical preparedness of sportsmen - tennis players on the basis of research of features of construction annual block educational - training Cycle, and also in the theoretical analysis of the obtained data. This methodology can be used in most sporting games, where as a formative factor (increase of having a special purpose exactness of blow), forming of skills comes forward for sportsmen on the basis of the use Of the specialized trainers, which provides the considerable increase of efficiency of training process without the increase of volume and intensity of the training loading.

Key words: table tennis, target accuracy, preliminary and specialized training, technical and tactical training.

10. Крее Э. Я.

Теннис : автореф. учеб., представлен. на соискание ученой степени канд. пед. наук / Э. Я. Крее ; ТГУ. – Тарту, 1965. – 35 с.

Аннотация. Работа представляет собой учебник, раскрывающий основные вопросы теории и методики тенниса.

Ключевые слова: теннис, теория, методика.

Анотація. Робота є підручником, що розкриває основні питання теорії і методики тенісу.

Ключові слова: теніс, теорія, методика.

Annotation. Work is a textbook, exposing the basic questions of theory and method of tennis.

Key words: tennis, theory, method.

11. Лазарчук О. В.

Побудова тренувального процесу тенісистів першого року навчання в умовах клубної системи : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Лазарчук Ольга Вікторівна ; Дніпроп. держ. ін-т фіз. культури і спорту. – Д., 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше здійснено комплексний науковий підхід до методики побудови тренувального процесу тенісистів першого року навчання в умовах клубної системи. Вперше запропонований розподіл тренувальних годин з видів підготовки на основі сучасних і спеціальних вимог до занять тенісом та принципів спортивного тренування в системі клубної організації. Вперше розроблені тренувальні блоки з фізичної та технічної підготовки з використанням засобів тактичної підготовки, послідовність їхнього переходу від одного блоку до іншого з поступовим зростанням навантаження і складності виконання завдань протягом року.

Ключові слова: тренувальний процес, тенісисти, клубна система.

Аннотация. Теоретически и экспериментально обоснована методика построения тренировочного процесса теннисистов первого года обучения в условиях клубной системы.

Ключевые слова: тренировочный процесс, теннисисты, клубная система.

Анотація. Теоретично й експериментально обґрунтована методика побудови тренувального процесу тенісистів першого року вчення в умовах клубної системи.

Ключові слова: тренувальний процес, тенісисти, клубна система.

Annotation. In theory and the method of construction of training process of tennis players of first-year of teaching is experimentally grounded in the conditions of the club system.

Key words: training process, tennis players, club system.

12. Лушинская Л. Б.

Развитие точности двигательных действий детей 6–8 лет с учетом индивидуальных особенностей координации движений (на примере теннисистов): автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Лушинская Любовь Борисовна ; КГИФК. – К., 1991. – 24 с.

Аннотація. Розроблена методика оцінки координаційних здібностей мальчиків 6–8 років; визначено взаємозв'язок між типологічними особливостями нервової системи і здібністю до навчання складнокоординаційним руховим діям юних тенісистів; виявлено вплив рівня розвитку здібностей виробництва просторових, силових, тимчасових параметрів координації рухів на точність метань тенісного м'яча в ціль і обучаемість ударам справа та подачі. Визначено можливості оволодіння складнокоординаційними технічними прийомами гри в теніс дітьми на першому році початкового етапу навчання при диференційованому розвитку просторового, тимчасового і силового параметрів координації рухів.

Ключевые слова: двигательные действия, точность, дети, индивидуальные особенности.

Анотація. Розроблена методика оцінки координаційних здібностей хлопчиків 6–8 років; визначений взаємозв'язок між типологічними особливостями нервової системи і здібністю до навчання складнокоординаційним руховим діям юних тенісистів; виявлений вплив рівня розвитку здібностей відтворення просторових, силових, тимчасових параметрів координації рухів на точність метань тенісного м'яча в ціль і виучування ударам справа та подачі. Визначені можливості оволодіння складнокоординаційними технічними прийомами гри в теніс дітьми на першому році початкового етапу навчання при диференційованому розвитку просторового, тимчасового і силового параметрів координації рухів.

Ключові слова: рухові дії, точність, діти, індивідуальні особливості.

Annotation. Is the method of estimation of coordinating capabilities of boys developed 6–8 years; intercommunication between the by a model features of the nervous system is certain and by a capacity for teaching of difficult coordinating to the motive actions of young tennis players; influence of level of development of

capabilities of reproduction of spatial, power, temporal parameters of co-ordination of motions is exposed on exactness of throwing of tennis ball in aim and learn ability to the shots on the right and serves. Possibilities of capture of difficult coordinating are certain by the technical receptions of playing tennis by children on the first year of the initial stage of teaching at the differentiated development of spatial, temporal and power parameters of co-ordination of motions.

Key words: motive actions, exactness, children, individual features.

13. Матыцин О. В.

Подготовка высококвалифицированных спортсменов в настольном теннисе с учетом индивидуально-психологических особенностей личности и деятельности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” ; [спец.] 19.00.01 „Общая психология, история психологии” / Матыцин Олег Васильевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 16 с.

Аннотация. Разработаны модельные характеристики соревновательной деятельности, позволяющие проводить объективный анализ игрового единоборства по критериям эффективности и надежности. Разработаны модельные характеристики личности высокоэффективного и надежного теннисиста. Определены модельные характеристики личности, совокупно и парциально связанные с эффективностью и надежностью соревновательной деятельности. Выявлены типы готовности теннисистов на основании анализа соревновательной деятельности и особенностей личности; разработана система педагогических средств и методов повышения эффективности и надежности соревновательной деятельности спортсменов.

Ключевые слова: модельные характеристики, соревновательная деятельность, теннисисты.

Анотація. Розроблені модельні характеристики змагальної діяльності, що дозволяють здійснити об'єктивний аналіз ігрового єдиноборства за критеріями ефективності і надійності. Розроблені модельні характеристики особистості високоефективного і надійного тенісиста. Визначені модельні характеристики особистості, сукупно і парціально пов'язані з ефективністю і надійністю змагальної діяльності. Виявлені типи готовності тенісистів на підставі аналізу змагальної діяльності і особливостей особистості; розроблена система педагогічних засобів і методів підвищення ефективності і надійності змагальної діяльності спортсменів.

Ключові слова: модельні характеристики, змагальна діяльність, тенісисти.

Annotation. Model descriptions of competition activity, allowing conducting the objective analysis of playing single combat on the criteria of efficiency and reliability, are developed. Model descriptions of personality of high-efficiency and reliable tennis player are developed. Model descriptions of personality are certain, in common and parcial' related to efficiency and reliability of competition activity. The types of readiness of tennis players are exposed on the

basis of analysis of competition activity and features of personality; the system of pedagogical facilities and methods of increase of efficiency and reliability of competition activity of sportsmen is developed.

Key words: model descriptions, competition activity, tennis players.

14. Поліщук Л. В.

Комплексна оцінка просторово-часових параметрів рухів тенісистів високої кваліфікації : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Поліщук Любов Віталіївна ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2005. – 19 с.

Анотація. Уперше здійснено комплексний науковий підхід до оцінки просторово-часових параметрів рухів тенісистів. Обґрунтовано систему інформативних, надійних, специфічних тестів і критеріїв, що дозволяють виділити перспективних спортсменів. Розроблено диференційовані оцінювальні шкали, що дозволяють оцінити спеціальні координаційні можливості тенісиста з урахуванням його кваліфікації й статі. Розроблено коефіцієнти значущості критеріїв, сформовано підсумкову комплексну оцінку й обґрунтовано алгоритм висновків. Уперше встановлено значущість критеріїв, рекомендованих для педагогічного контролю просторово-часових параметрів рухів тенісистів високої кваліфікації. Розроблено модельні характеристики рівня розвитку спеціальних здібностей за оцінкою диференціації просторово-часових характеристик рухів спортсменів-тенісистів високої кваліфікації з урахуванням індивідуальних особливостей, стилю змагальної діяльності.

Ключові слова: спеціальні здібності, диференціація, характеристики рухів, тенісисти.

Аннотація. Разработаны модельные характеристики уровня развития специальных способностей за оценкой дифференциации пространственно-временных характеристик движений спортсменов-теннисистов.

Ключевые слова: специальные способности, дифференциация, характеристики движений, теннисисты.

Annotation. Model descriptions of level of development of the special capabilities are developed after the estimation of differentiation of spatial-temporal descriptions of motions of tennis sportsmen-players.

Key words: special capabilities, differentiation, descriptions of motions, tennis players.

15. Санчес Барраган Норберто.

Воспитание гибкости у юных теннисистов применительно к ударным движениям : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Санчес Барраган Норберто ; ГЦОЛИФК. – М., 1985. – 23 с.

Аннотація. Впервые исследованы и выявлены специфические особенности развития гибкости у теннисистов, морфологические факторы, влияющие на специфические появления этого качества. Предложена

оригинальная методика воспитания гибкости у юных теннисистов (8–10 лет) в период, когда они владеют спортивной техникой и закладывают фундамент всесторонней физической подготовленности.

Ключевые слова: гибкость, методика воспитания гибкости, теннисисты.

Анотація. Уперше досліджені і виявлені специфічні особливості розвитку гнучкості у тенісистів, морфологічні чинники, що впливають на специфічні прояви цієї якості. Запропонована оригінальна методика виховання гнучкості у юних тенісистів (8–10 років) в період, коли вони володіють спортивною технікою і всебічною фізичною підготовленістю.

Ключові слова: гнучкість, методика виховання гнучкості, тенісисти.

Annotation. First investigational and exposed specific features of development of flexibility for tennis players, morphological factors, influencing on specific appearances of this quality. The original method of education of flexibility is offered for young tennis players (8–10 years) in a period, when they own a sporting technique and mortgage foundation of comprehensive physical preparedness.

Key words: flexibility, method of education of flexibility, tennis players.

16. Скородумова А. П.

Исследование некоторых показателей выносливости теннисистов и путей их повышения в процессе физической подготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 735 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / А. П. Скородумова ; ГЦОЛИФК. – М., 1968. – 17 с.

Анотація. Исследована связь между аэробными возможностями теннисиста, выраженными в уровне максимального потребления кислорода и уровнем мастерства спортсменов. Проверена эффективность комплексов подготовительных упражнений, воздействующих на развитие выносливости в теннисе по механизму „переноса” аэробных возможностей. Экспериментально сопоставлены пути их повышения.

Ключевые слова: показатели выносливости, теннисисты, процесс физической подготовки.

Анотація. Досліджений зв'язок між аеробними можливостями тенісиста в рівні максимального використання кисню і рівнем майстерності спортсменів. Перевірена ефективність комплексів підготовчих вправ, що впливають на розвиток витривалості в тенісі щодо механізму „перенесення” аеробних можливостей. Експериментально апробовані шляхи їх підвищення.

Ключові слова: показники витривалості, тенісисти, процес фізичної підготовки.

Annotation. Connection is investigational between aerobic possibilities of tennis player, shown in the level of maximal consumption of oxygen and by the level of trade of sportsmen. Efficiency of complexes of preparatory exercises, affecting development of endurance in tennis on the mechanism of „transfer” of aerobic possibilities is tested. The ways of their increase are experimentally confronted.

Key words: indexes of endurance, tennis players, process of physical preparation.

17. Сокур Б. П.

Скоростно-силовая подготовка теннисистов применительно к ударным действиям : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Сокур Борис Павлович ; ОГИФК. – Омск, 1986. – 18 с.

Аннотация. Впервые определен уровень развития скоростно-силовых качеств основных групп мышц „рабочей” руки теннисистов различной квалификации. Найдена положительная взаимосвязь между уровнем развития скоростно-силовых качеств теннисистов применительно к ударным действиям и показателями скорости полета мяча и точности его попадания при выполнении подачи, ударов с отскока и с лета. Разработаны и апробированы на практике средства и методы воспитания скоростно-силовых качеств теннисистов применительно к ударным действиям, которые позволяют целенаправленно управлять учебно-тренировочным процессом с учетом перспектив совершенствования.

Ключевые слова: скоростно-силовая подготовка, ударные действия, теннисисты.

Анотація. Уперше визначений рівень розвитку швидкісно-силових якостей основних груп м'язів „робочої” руки тенісистів різної кваліфікації. Знайдений позитивний взаємозв'язок між рівнем розвитку швидкісно-силових якостей тенісистів стосовно ударних дій і показниками швидкості польоту м'яча і точності його попадання при виконанні подачі, ударів з відскоку і нальоту. Розроблені і апробовані на практиці засоби і методи виховання швидкісно-силових якостей тенісистів щодо ударних дій, які дозволяють цілеспрямовано управляти навчально-тренувальним процесом з урахуванням перспектив вдосконалення.

Ключові слова: швидкісно-силова підготовка, ударні дії, тенісисти.

Annotation. The level of development of speed-power qualities of basic groups of muscles of „working” hand of tennis players of different qualification is first certain. Positive intercommunication is found between the level of development of speed-power qualities of tennis players as it applies to shock actions and indexes of speed of flight of ball and exactness of his hit at implementation of serve, shots from a rebound and from a summer. Developed and approved in practice facilities and methods of education of speed-power qualities of tennis players as it applies to shock actions which allow purposefully managing an educational trainings process taking into account the prospects of perfection.

Key words: speed-power preparation, shock actions, tennis players.

18. Шмагина М. И.

Специально-подготовительные средства тренировки теннисистов высокой квалификации : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и

оздоровительной физической культуры” / Шмагина Мария Израильевна ; ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 22 с.

Аннотация. Обоснованы критерии стиля игры теннисистов высокой квалификации. Систематизированы социально-подготовительные средства тренировки. Оценены физиологические напряженности данных средств по ЧСС соответственно особенностям соревновательной деятельности.

Ключевые слова: средства тренировки, теннисисты высокой квалификации, соревновательная деятельность.

Анотація. Обґрунтовані критерії стилю гри тенісистів високої кваліфікації. Систематизовані соціально-підготовчі засоби тренування. Оцінені фізіологічні напруженості даних засобів за ЧСС відповідно до особливостей змагальної діяльності.

Ключові слова: засоби тренування, тенісисти високої кваліфікації, змагальна діяльність.

Annotation. The criteria of style of game of tennis players of high qualification are grounded. Social-preparatory facilities of training are systematized. The physiological are appraised tension of these facilities on CHSS according to the features of competition activity.

Key words: training facilities, tennis players of high qualification, competition activity.

19. Янчук В. Н.

Современная тенденция развития техники передвижений теннисистов и методика ее совершенствования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Янчук Виктор Николаевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1982. – 24 с.

Аннотация. Впервые определены состав и структура движений в системе передвижений теннисиста по площадке в процессе „элементарного цикла игры”. Установлены условия, определяющие специфику старта в теннисе, универсальный способ выполнения старта, названный динамическим стартом („разножкой”); характер передвижения и подхода спортсмена к мячу; два принципиально различных способа выполнения удара (одноопорный и двухопорный); способы „выхода” из удара. С помощью программного теннисного тренажера применен количественный метод определения быстроты передвижений теннисиста по площадке в условиях, максимально приближенных к игровым.

Ключевые слова: система передвижений, теннисисты, специфика старта.

Анотація. Уперше визначені склад і структура рухів в системі пересувань тенісиста по майданчику в процесі „елементарного циклу гри”. Встановлені умови, що визначають специфіку старту в тенісі, універсальний спосіб виконання старту, названий динамічним стартом; характер пересування і підходу спортсмена до м'яча; два принципово різних способи виконання удару (одноопорний і двохопорний); способи „виходу” з удару. За

допомогою програмного тенісного тренажера застосований кількісний метод визначення швидкості пересувань тенісиста на майданчику в умовах, максимально наближених до ігрових.

Ключові слова: система пересувань, тенісисти, специфіка старту.

Annotation. Composition and structure of motions is first certain in the system of movements of tennis player on a ground in the process of „elementary cycle of game”. Terms, determining the specific of start in tennis, universal method of implementation of start, adopted a dynamic start, are set; character of movement and approach of sportsman to the ball; two on principle different method of implementation of blow; methods of „exit” from a blow. By a programmatic tennis trainer the quantitative method of determination of quickness of movements of tennis player is applied on a ground in terms, maximally close to playing.

Key words: system of movements, tennis players, specific of start.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Аль Халик Махмуд.	1
Бабаева И. Д.	2
Бабій В. Г.	3
Борисова О. В.	4
Верхошанская Н. Ю.	5
Всеволодов И. В.	6
Едловска-Цынке Г.	7
Ємішанова Ю. О.	8
Зюзь В. М.	9
Крее Э. Я.	10
Лазарчук О. В.	11
Лушинская Л. Б.	12
Матьцин О. В.	13
Поліщук Л. В.	14
Санчес Барраган Норберто.	15
Скородумова А. П.	16
Сокур Б. П.	17
Шмагина М. И.	18
Янчук В. Н.	19

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ТЕНІС

**Анотований трьома мовами бібліографічний
показник авторефератів дисертацій
галузі фізичної культури та спорту**

Укладач – Ірина Свістельник